

Planbeskrivning

Detaljplan för Fjätervålen,
Del av Lillfjäten 5:7, Lillfjäten 5:280 m.fl.

Älvdalens kommun
Dalarnas län

Samrådshandling
Upprättad: 2023-02-08

Sammanfattning

Serneke Group AB beviljades 2019-04-02 positivt planbesked från kommunstyrelsen för att utveckla Fjätervålen som destination. Under det senaste århundrandet har besöksnäringen utvecklats kraftigt i kommunen. Bland annat Idres fjällanläggningar samt Fjätervålen lockar många turister varje år.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utveckling av Fjätervålens skidanläggning samt möjliggöra ny blandad bebyggelse för olika sorters boenden, ny centrumanläggning med hotell, toppstuga och utökad service till skidanläggningens besökare. Planen medger en tätare struktur av flerfamiljshus och stugor i anslutning till hotell och centrum för att glesa ut längre bort från kärnan. Planen syftar även till att utveckla skidområdet för nya besökande och nuvarande fritidsboenden med nya nedfarter, ny liftstation, förbättring av ski-in/ski-out-möjligheter, längdspår, skoterleder och besöksparkering. Inom planområdet beräknas ca 1600 boenden tillkomma utöver nuvarande 280 fritidsboenden.

Detaljplanen har stöd i kommunens översiktsplan. En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram under planprocessen.

Innehåll

1 Inledning

- 1.1 Planhandlingar
- 1.2 Planens syfte och huvuddrag
- 1.3 Plandata
- 1.4 Tidigare ställningstaganden

2 Förutsättningar

- 2.1 Pågående markanvändning
- 2.2 Natur, kultur och rekreation
- 2.3 Riksintressen och områdes-/bebyggelseskydd
- 2.4 Stads- och landskapsbild
- 2.5 Offentlig och kommersiell service
- 2.6 Gator och trafik
- 2.7 Geotekniska förhållanden
- 2.8 Hydrologiska förhållanden
- 2.9 Hälsa och säkerhet

3 Planförslag

- 3.1 Skidanläggning
- 3.2 Bebyggelse
- 3.3 Offentlig och kommersiell service
- 3.4 Grönstruktur
- 3.5 Landskapsbild
- 3.6. Gator och trafik
- 3.7. Teknisk försörjning
- 3.8. Geotekniska frågor
- 3.9. Hydrologi
- 3.10 Dagvattenhantering
- 3.11 Översvämning
- 3.12 Upphävande av strandskydd
- 3.13 Risk för olyckor

4 Konsekvenser

- 4.1 Behovsbedömning
- 4.2 Miljökonsekvenser
- 4.3 Ekonomiska konsekvenser
- 4.4 Sociala konsekvenser
- 4.5 Fastighetskonsekvenser

5 Genomförande

- 5.1 Organisatoriska frågor
- 5.2 Fastighetsfrågor
- 5.3 Ekonomiska frågor
- 5.4 Tekniska frågor

6 Medverkande

7 Bilagor

1 Inledning

1.1 Planhandlingar

Till planens handlingar hör:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Illustrationsplan
- Miljökonsekvensbeskrivning

Utredningar:

- Naturvärdesinventering, Sweco, Kirsi Jokinen, 2022-10-07
- Dagvattenutredning, Sweco, Elisabeth Nejdmo 2022-11-18
- Geoteknisk undersökning, Sweco, Thomas Reblin, 2022-11-18
- Rennäringsanalys, Svefa, Nathalie Byström, 2022-10-27
- Trafikalstringsanalys, Sweco, Ibis Feliu, 2022-11-18
- Arkeologisk utredning, Dalarnas museum, Greger Bennström 2022-11-15

1.2 Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utveckling av Fjätervålens skidanläggning samt möjliggöra för ny blandad bebyggelse för olika sorters boenden, centrumanläggning med hotell, toppstuga och utökad service till skidanläggningens besökare. Planen möjliggör flerfamiljshus och stugor i en varierad bebyggelsestruktur med en tät centrumdel och glesare mot ytterområdena. Planen syftar även till att utveckla skidområdet för besökande och nuvarande fritidsboenden med nya nedfarter, ny liftstation, förbättring av ski in/ski-out möjligheter, längdspår, skoterleder och besöksparkering. Inom planområdet beräknas ca 1600 nya boenden tillkomma utöver nuvarande ca 280 fritidsboenden. Befintliga Fjätervålsvägen kommer att trafikförsörja ny bebyggelse i området södra del. En ny allmän gata ansluter till Lavskrikevägen för att trafikförsörja ny bebyggelse i områdets norra del. Detaljplanen möjliggör tekniska anläggningar för VA och andra ledningar, vilka i huvudsak placeras i vägstråk på allmän plats men även i vägstråk inom kvartersbebyggelse.

1.3 Plandata

Planområdet är beläget väster om länsväg 311 och omfattar ca 222 hektar.

Inom planområdet finns två gällande planer, en byggnadsplan från 1971 och en detaljplan från 2003. Genomförandetiden har gått ut för båda planerna.

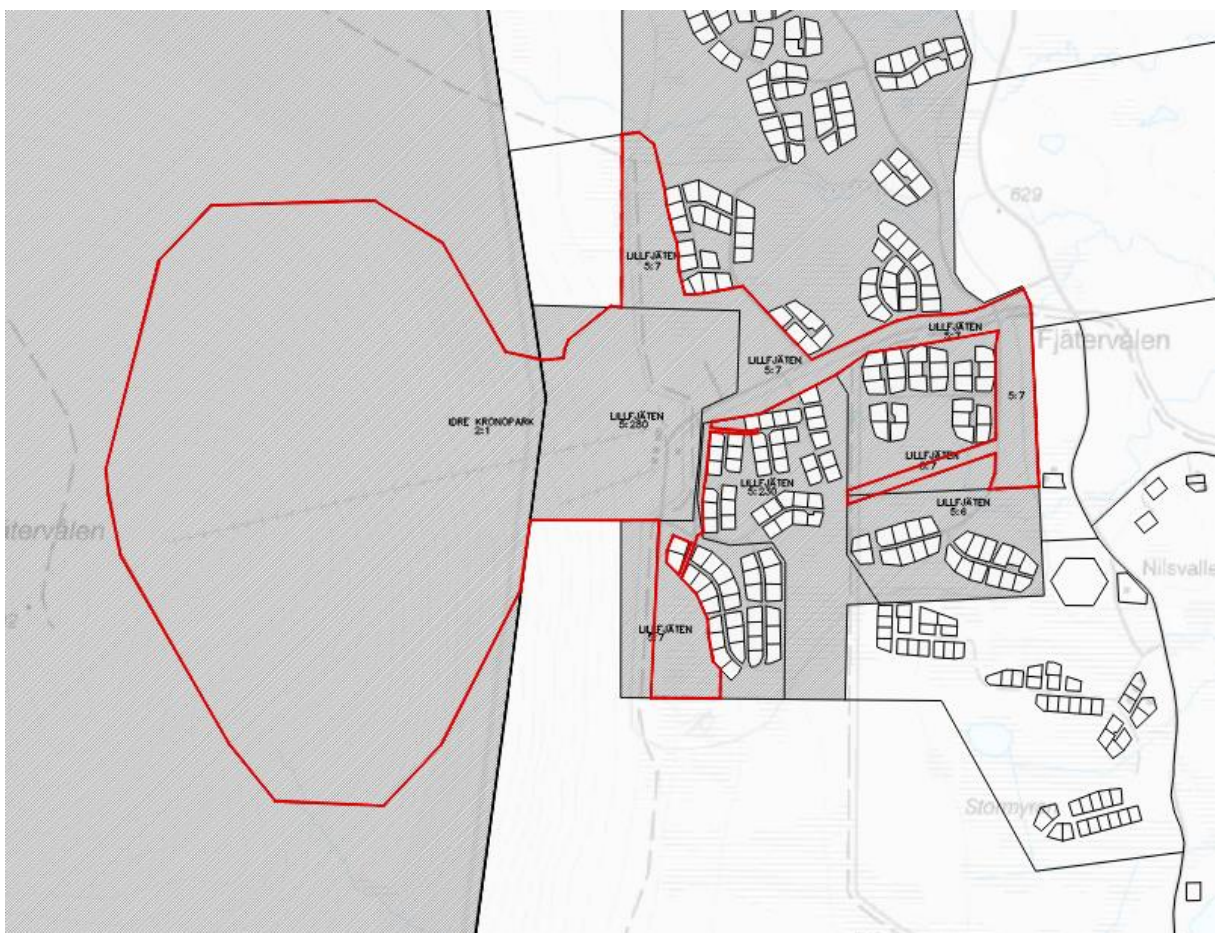
- *Byggnadsplan 20-SÅA-1778* omfattar i huvudsak vägmark, parkmark, bostadsändamål och centrumändamål.
- *Detaljplan 2039 – P269* omfattar i huvudsak naturmark, vägar och bostadsändamål. Det finns även utpekade markreservat för gång- och skidtrafik

samt släpliftar. En del av detaljplanen som omfattades av skidområde och centrumbebyggelse upphävdes 2018.

Fem fastigheter ingår i planområdet: Lillfjäten 5:7, 5:6, 5:280, 5:230 och Idre Kronpark 2:1. Fjätervålen AB är lagfarna ägare till Lillfjäten 5:280 samt civilrättsliga ägare av del av Lillfjäten 5:7 vilka även omfattar huvuddelarna av planen.

Övriga delar inom planområdet ägs och förvaltas av Fjätervålen Samfällighetsförening, Lillfjätens Fjälltomter AB samt Naturvårdsverket som är lagfarna ägare av Idre Kronpark 2:1.

Erforderliga avtals- och fastighetsrättsliga överenskommelser med Fjätervålen Samfällighetsförening planeras för att möjliggöra åtkomst av mark inom planområdet som krävs för genomförande av planen.

Figur 1: Berörda fastigheter inom planområdet, markerade med skrafferad yta.

1.4 Tidigare ställningstaganden

1.4.1 Översiktsplan

Detaljplanen har stöd i kommunens översiktsplan. Fjätervålen är utpekad i Älvdalens kommuns översiktsplan 2019-2030 som utvecklingsområde för ny bebyggelse och som kärnområde för natur och rekreation samt som utvecklingsområde för verksamheter för besöksnäringen. Översiktsplanen anger att tillkommande bebyggelse ska utformas med hänsyn till att friluftsvärderna som finns i området inte ska påverkas negativt. En tätare

och högre exploateringsgrad kan tillåtas inom området. Vid detaljplanering ska hänsyn tas till:

- riksintresse för vattendrag,
- riksintresse för friluftslivet,
- riksintresse för det rörliga friluftslivet,
- intilliggande riksintresse för naturvården,
- intilliggande Natura 2000-område,
- område utpekad i länsstyrelsens naturvårds-program
- övriga intressen för naturvården,
- intilliggande naturreservat,
- nyckelbiotoper,
- sumpskogar,
- möjlighet att lösa VA-frågan, och
- hantering av dag- och smältvatten.

1.4.2 Fördjupad översiktsplan

En fördjupad översiktsplan är under framtagande. Planen är endast vägledande men den utgör en strategi kring den långsiktiga utvecklingen och avvägningar kring markanvändningen i området.

2 Förutsättningar

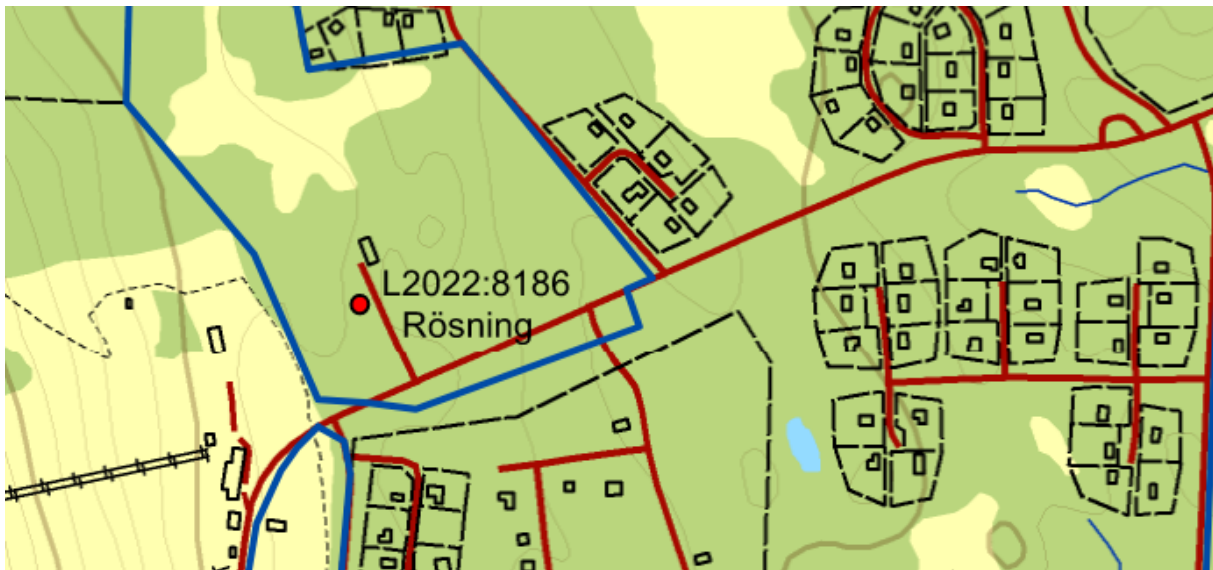
2.1 Pågående markanvändning

Marken används idag till största utsträckning för alpin skidåkning, längdskidåkning och vandring och har i huvudsak markanvändning PARK i gällande byggnadsplan. Inom planområdet finns idag inga ytor för bostadsbebyggelse. Ytor som används för drift av skidanläggningen förekommer i områdets västra del och är planlagd som centrumändamål i gällande byggnadsplan. I planområdets yttersta utkant i den västra delen används delar av marken till rennärings. Inom samma område används idag naturreservatet för rekreation och friluftsliv.

2.2 Natur, kultur och rekreation

2.2.1 Kulturlämning

Dalarnas museum genomförde hösten 2022 en arkeologisk utredning steg 1 för planområdet. En rösning (L2022:8186) påträffades i det nordvästra området. Kartstudier visar att rösningen sannolikt markerar en stig som gått mellan Lillfjäten och Foskvallen.

Figur 2: Övrig kulturhistorisk lämning: Rösning (Arkeologisk utredning, Dalarnas museum, 2022)

Rösningen har bedömts som övrig kulturhistorisk lämning enligt Riksantikvarieämbetets rekommendationer. Det innebär att lämningen inte har samma absoluta skydd som en fornlämning, men omfattas av skogsvårdslagstiftningen 30§ (1979:429). Bedömningen görs att lämningen kan komma att påverkas av detaljplanen. I samband med detaljplanesområdet ges Länsstyrelsen möjlighet att göra sin bedömning om detaljplanens påverkan på lämning och hur denna fråga hanteras vidare.

2.2.2 Naturvärdesinventering

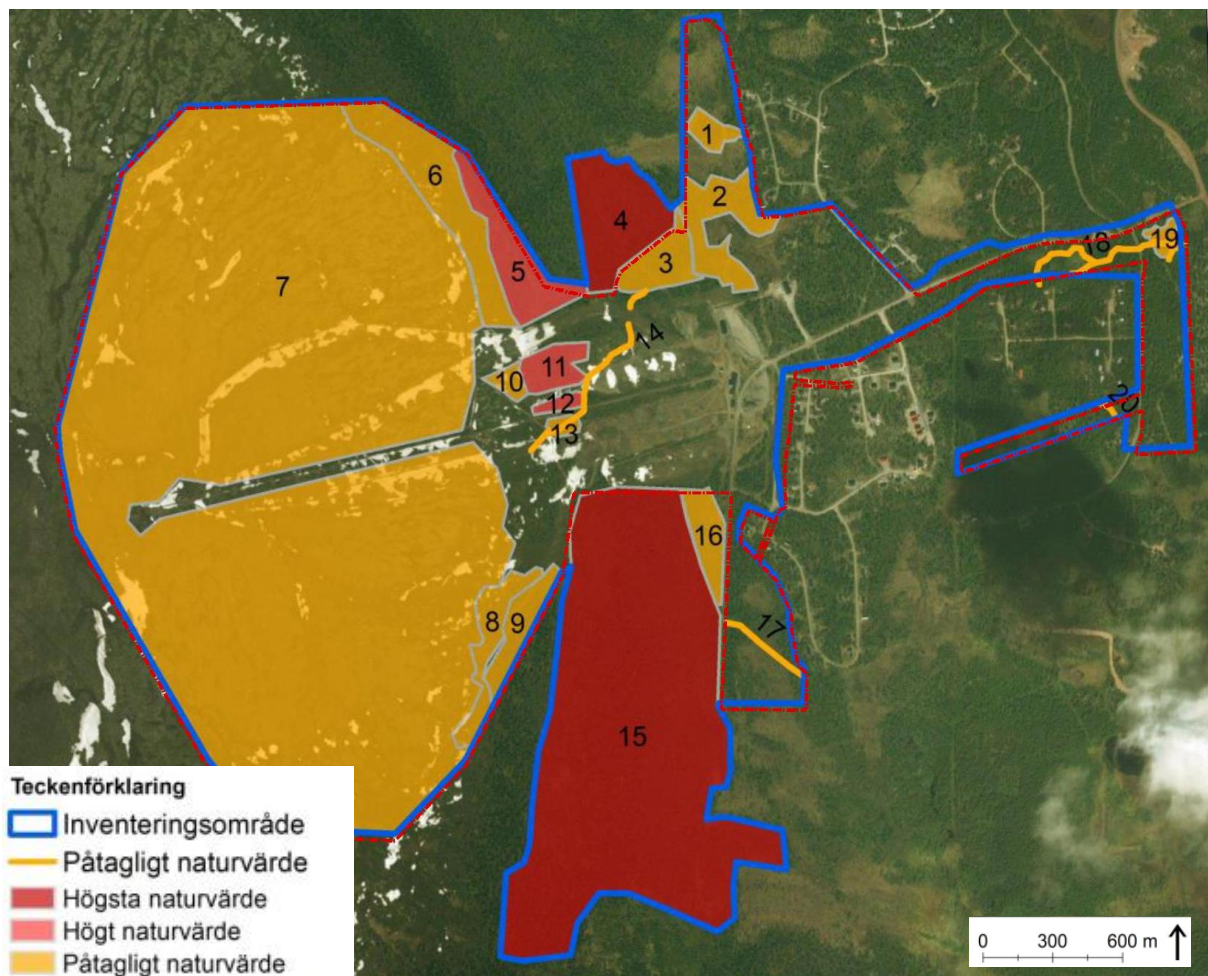
Planområdet omfattar en del av fjället Fjätervålens östra sluttning samt småkuperade områden runt befintlig skidanläggning öster om fjället. De dominerande naturtyperna i området är skog och träd samt fjäll. Mellan skogsbestånden finns mindre ytor av naturtypen myr. Längs Fjätervålsvägen och andra vägar finns bebyggelse främst i form av fritidshus. Uppe vid krönet av fjälltoppen är landskapet kargt och relativt jämnt sluttande. Något längre ner på fjällsluttningen, där lutningen ökar, blir även landskapet mer varierande och mosaikartat, med fler rösen, höjder och sänkor. Här tillkommer de första sporadiska buskarna och mindre träden. Nedanför den öppna fjällheden växer först fjällbjörkskog och längre ner grandominerad skog. Mellan skogsdungarna finns öppna områden med skidbackar.

I södra delen av området breder en grannaturskog ut sig. Lutningen avtar något, men området sluttar fortfarande påtagligt. Marken är ställvis fuktig. Träden här liknar de högre upp i backen, med mycket gamla granar täckta av olika lavar. Mycket död ved finns här, ofta täckt av vedsvampar. Bäcker, småvatten och fuktsänkor finns utspridda i hela skogspartiet. I norra delen av området breder också ett skogsparti som domineras av gran ut sig. Det finns också ett inslag av fuktigare partier med mycket mossor i bottenkiktet. Insprängt i denna myrmark finns ett parti av gransumpskog, beläget runt en bäck. I objektets centrala till östliga del ligger skidortens centrala anläggningar, med områden av torrare tallskog insprängt mellan vägar och byggnader.

Skogen i östra delen av området är i huvudsak en medelålders tallskog som används för skogsbruk. I östra delen av området finns också några mindre myrar. Myrarna är

huvudsakligen artfattiga och igenväxande med ung tall, gran samt björk. Vegetationen i fältskiktet domineras av starr, tuvull och gräs. Väster och nordväst om inventeringsområdet fortsätter det öppna fjällandskapet. I övrigt omges inventeringsområdet av ett skogsdominerat landskap med ett inslag av öppna myrar.

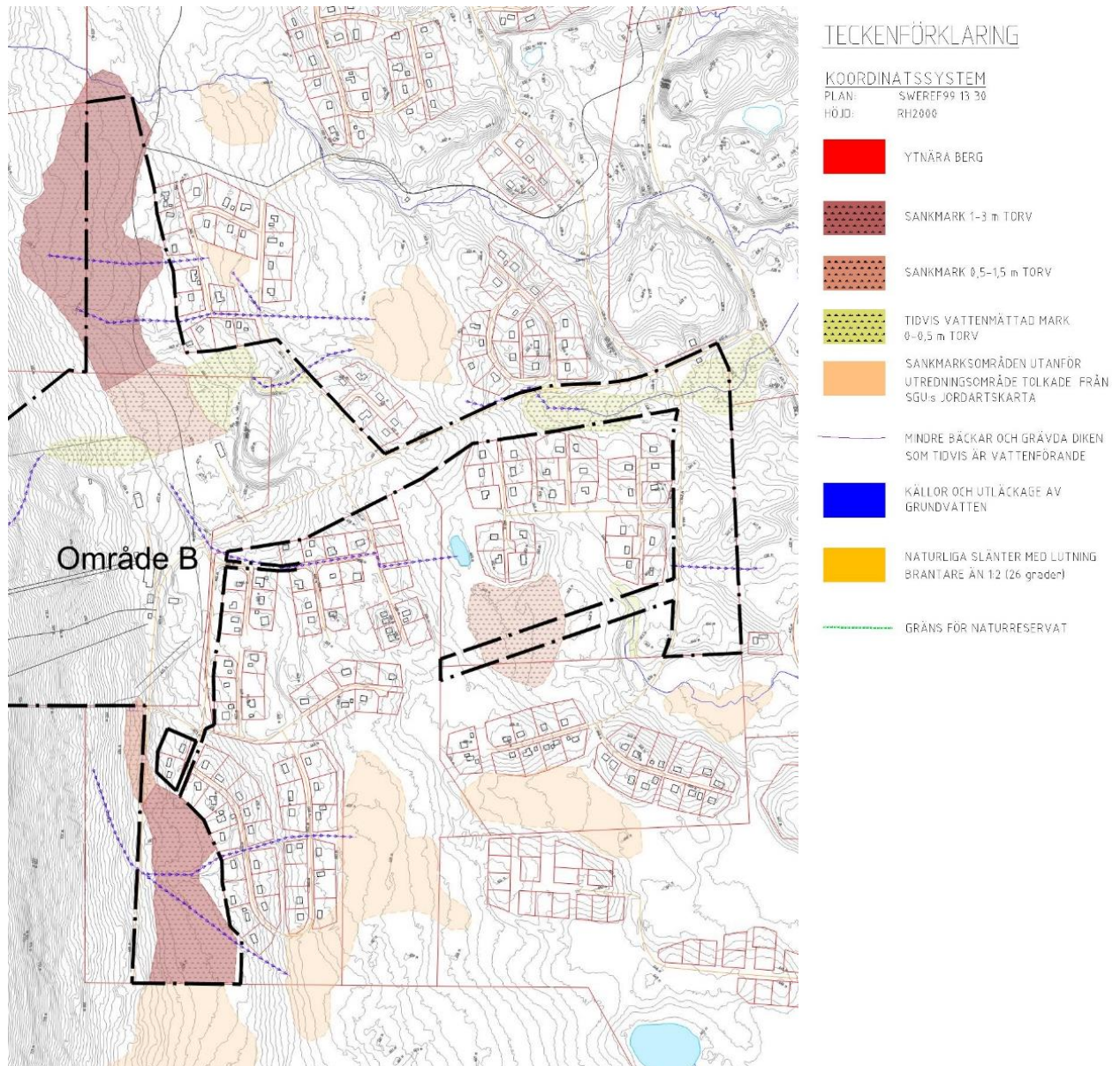
Naturvärdesinventeringar har genomförts i ett område större än planområdet och 20 naturvärdesobjekt har här avgränsats. Den vanligaste naturtypen för naturvärdesobjekten är skog och träd (14 naturvärdesobjekt) följt av vattendrag (4 objekt). Ett naturvärdesobjekt utgörs av naturtypen myr och ett av fjäll. De naturvärdesobjekt som bedömdes ha högsta naturvärde (naturvärdesklass 1) utgörs av barrnaturskog. Även de två naturvärdesobjekt som bedömdes ha högt naturvärde (naturvärdesklass 2) utgörs av gammal barrskog. Två av objekten ligger strax utanför planområdet

Figur 3: Avgränsade naturvärdesobjekt inom och i anslutning till planområdet. Plangräns är markerad med röd streckad linje.

Sumpskog

I planområdets norra och södra del finns våtmarker som detaljplaneras. I den norra delen utgör naturvärdesobjekt nr 1 och 2 gransumpskogar om sammanlagt 3,7 hektar med myrmark insprängt mellan objekten. Naturvärdesobjekt 3 har partier med fuktiga sänkor och kan delvis beskrivas som sumpskog.

Figur 4. Utpekade områden för sankmark och torv

Övriga intressen för naturvården

Skogsstyrelsen har pekat ut områden med naturvärden i och i direkt anslutning till planområdet. Naturvärdesobjekt 3 ingår i ett av Skogsstyrelsen utpekade område med naturvärde. Naturvärdesobjekt 4, 15 och 16 är klassade som nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen.

Se även kap 2.3 för övriga intressen för naturvården.

2.3 Riksintressen och andra områdesskydd

2.3.1 Riksintresse för det rörliga friluftslivet (4 kap 2 § miljöbalken)

Riksintresset för det rörliga friluftslivet omfattar fjällvärlden från Transtrand till Treteriksröset. Inom utpekat område ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

2.3.2 Riksintresse för skyddade vattendrag (4 kap 6 § 2a p miljöbalken)

Planområdet ligger inom riksintresset för skyddade vattendrag; Västerdalälven, Österdalälven, där vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras.

2.3.3 Riksintresse för rennärings (3 kap 5 § miljöbalken)

Planområdet överlappar till en mindre del ett riksintresse för rennärings. Det område som berörs utgör kärnområde av riksintresse för Idre sameby; område 3. Nipfjället. Området utgör ett uppsamlingsområde och trivsland. Området nyttjas för bete särskilt under för- och vårvinter. I området stannar även ofta rentjurar under sommar, förhöst och förvinter. Området används som reservbete under vintrar då annat vinterbete är låst.

2.3.4 Riksintresse för friluftsliv (3 kap 5 § miljöbalken)

Planområde ligger anslutning till ett område av riksintresse för friluftsliv; Stådjan-Nipfjället (FW 04). Stådjan med dess fjälltopp är ett av Dalarnas mer kända och välbesökta besöksmål. Området genomkorsas av leder som används både sommar- och vintertid. Området bedöms ha särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och/eller kulturmiljöer. Området upplevs som orört med en tilltalande landskapsbild.

2.3.5 Riksintresse för naturvård (3 kap 6 § miljöbalken)

Planområdet ligger i anslutning till ett område av riksintresse för naturvård; Långfjället-Juttulslätten. Området utgörs av stora opåverkade partier av urskogs- och vildmarkskaraktär med hög biologisk mångfald av sällsynta och hotade djurarter.

2.3.6 Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 9 § miljöbalken)

Den östra delen av planområdet ligger inom utpekat område för försvarets flygområde; TM0351 Värmland upp till Älvdalen (Försvarmakten, 2022). Området utgör ett lågflygningsområde med påverkansområde. Lågflygningsområdena kan skadas av uppförandet av höga objekt.

2.3.7 Natura-2000 (7 kap 27 § miljöbalken)

Planområdet ligger i anslutning till och till viss del inom Natura 2000-området Långfjället-Städjan-Nipfjället (SE0620001) vilket är utpekade som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Regeringen föreslog området för EU-kommissionen 1995 enligt Art- och habitatdirektivet respektive 1996 enligt Fågeldirektivet. Syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för ingående arter och naturtyper (Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2020). Städjan-Nipfjällets naturreservat har i princip samma avgränsning som Natura 2000-området, med undantag för några ytterligare mindre ytor.

Natura 2000-området och dess naturvärden beskrivs i den kombinerade skötsel- och bevarandeplanen som senast beslutades 2020-12-21 (Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2020). Städjan-Nipfjällets naturreservat och Natura 2000-område är 2 465 7,9 ha och omfattar ett fjällmassiv med bland annat topparna Molnet 1 119 möh, Städjan 1 131 möh och Fjätersvålen 1 002 möh. Norr om detta massiv ingår lägre liggande marker med enstaka lågfjäll. Lägre liggande delar upptas av fjällnära barrnaturskog som mestadels utgörs av mager, lågvuxen och starkt brandpåverkad tallskog. I branter, myrkanter och längs vattendrag uppträder mer eller mindre grov granskog eller fjällbjörkskog. I området finns även våtmarker och två större sjöar. Syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för 11 naturtyper, 15 fågelarter samt däggdjuren järv och lo.

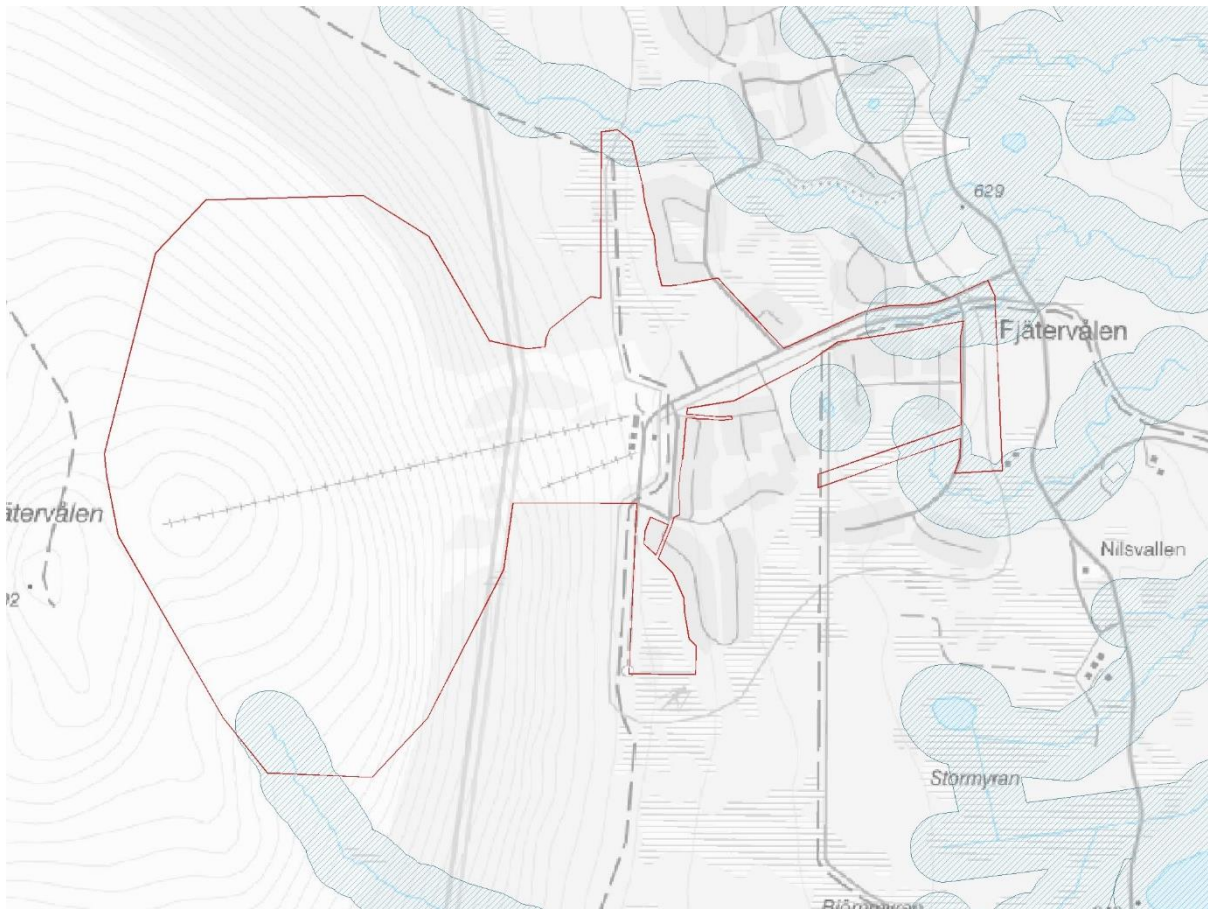
Den del av planområdet som är beläget inom gränsen för reservat och Natura 2000-område är i reservatsföreskrifterna angivet som en av reservatets aktivitetszoner till skillnad mot andra områden som anges som vildmarkszoner. Skötselåtgärder inom Fjätersvålen är att i samverkan med anläggningen förbättra skyltning och tydliggöra att en fin entré till naturreservatet finns även på denna plats.

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27–29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder i eller intill ett Natura 2000-område påbörjas. Undersökningssamråd har hållits med Länsstyrelsen och tillstånd för åtgärder inom Natura 2000-området ska sökas för att säkerställa att inte miljön påverkas på ett betydande sätt. Tillståndsansökan avses lämnas in till Länsstyrelsen i samband med granskning av planen. De synpunkter som inkommit i samrådsskedet har då kunnat inarbetas i detaljplanen och avgränsning av specifik miljökonsekvensbeskrivning genomförts.

2.3.8 Strandskydd

Vid hav, sjöar och vattendrag gäller strandskydd för såväl land som vatten. Strandskyddets syften är att långsiktigt säkerställa allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Inom strandskyddat område är det bland annat förbjudet att uppföra byggnader, uppföra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten och att vidta åtgärder

som påtagligt försämrar förutsättningarna för djur- och växtlivet. I och i anslutning till planområdet finns vattendrag där 100 meter strandskydd råder.

Figur 5. Strandskyddade vattendrag om 100 meter

2.4 Stads- och landskapsbild

Landskapsbilden utgörs av karaktäristiskt Nordligt fjällandskap med vidsträckta vyer över böljande bergsformationer med toppar och dalar med fjällhed. Fjätervålen har två toppar varav den lägre ligger i planområdet. Till denna når den befintliga släpliften och backsystemet på bergets östra sida. Nedanför trädgränsen är marken skogsbevuxen med delvis tät skog, och delvis med öppnare myrmark.

Marken i dalen är måttligt kuperad och sluttar generellt österut. Bebyggelseområdet i dalen består av småhus som ligger gruppvis utefter små grusade angöringsvägar. Bebyggelsen har växt fram i perioder och har ett varierat uttryck, men med sadeltak och träfasad som gemensamma karaktärsdrag. Ett värdshus och pistmaskingarage utgör större byggnader i området.

Fjätervålens skidanläggning har ett väl utbyggt back -och längdspårsystem med olika distanser som bidrar till att det går att röra sig genom och runt anläggningen. Under sommartid används spår även av gående. Vissa av skidspåren är belysta.

2.5 Offentlig och kommersiell service

Fjätersvålsens skidanläggning har i nuläget en restaurang, en mindre livsmedelsbutik och en skidshop. Idre fjäll ligger ca 20 km från planområdet som har fler servicefunktioner såsom affärer, restauranger och en ICA-butik. Idre by ligger ca 30 km från planområdet och har mer utbyggd service med exempelvis vårdcentral, polisstation, skola, äldreboende, kommunkontor etc.

2.6 Gator och trafik

2.6.1 Biltrafik

Området nås via länsväg 311. Genom planområdet löper idag Fjätersvålsvägen som är områdets huvudväg. Från denna ansluter angringsgator med vändzoner till nuvarande fritidshusbebyggelse. Inga vägar är asfalterade utan består av grus.

2.6.2 Parkering

En större vändzon och parkeringsyta finns i anslutning till skidanläggning och liftar. Övrig parkering sker i huvudsak på egen fastighet.

2.6.3 Cykeltrafik

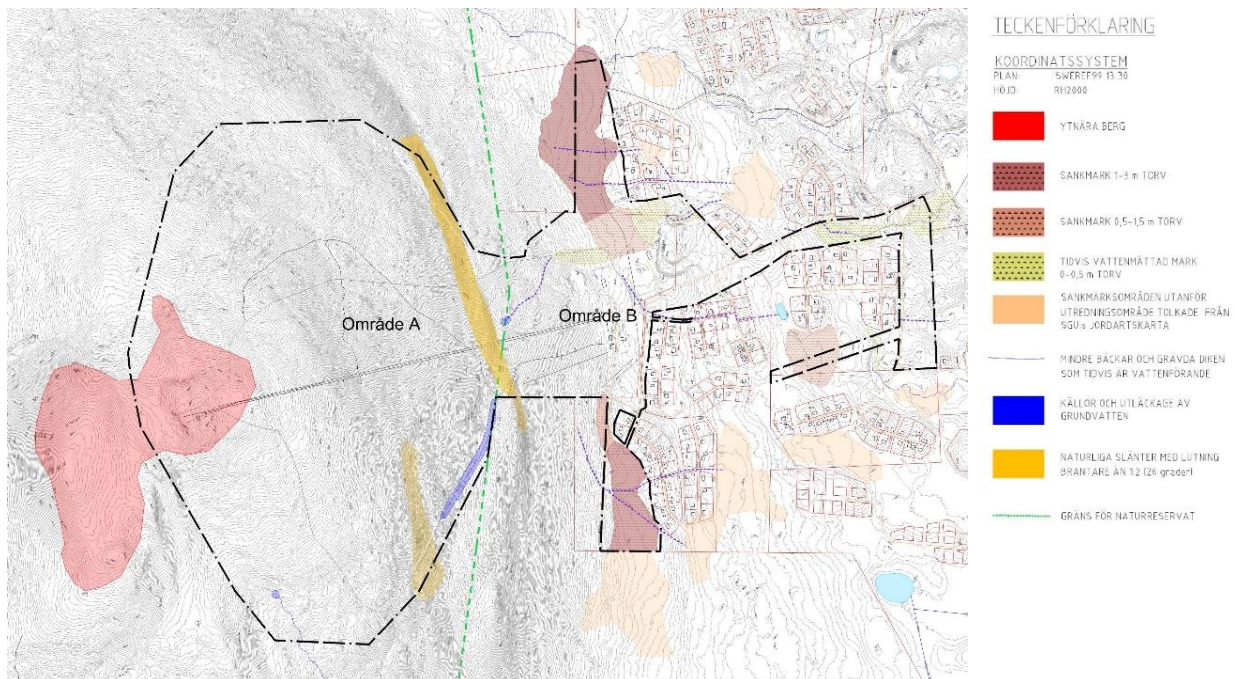
Det finns inga anlagda cykelbanor inom området.

2.6.4 Gång- och skotertrafik

Utmed Fjätersvålsvägen löper en skoterled som även används av gående. Denna skoterled ansluter till lokala gång- och cykelstråk inom bebyggelseområdet.

2.7 Geotekniska förhållanden

En översiktlig geoteknisk undersökning har utförts. Inom planområdets västra del (område A) som omfattas av fjället har marken en varierande lutning på slänter varav den brantaste delen är skogsbevuxen. Öster om fjället och i dalen (område B) sluttar marken generellt svagt mot öster. Den dominerande jordarten inom utbredningsområdet är morän som huvudsakligen är sandig men även innehåller grus, sten och silt. Synligt berg har enbart noterats vid toppen på fjället. Moränen är överlag blockfattig men blockansamlingar kan förekomma lokalt. Större sankmarksområden med torv finns i huvudsak nedanför fjällslutningen norr och söder om befintlig skidanläggning.

Figur 6. Karta av geotekniska förhållanden, gula ytor markerar branta slänter. Befintliga flödesvägar markerade med blått. (Sweco)

2.8 Hydrologiska förhållanden

Inom planområdet varierar de hydrologiska förutsättningarna. Inom fjällområdet (område A) finns generellt få vattendrag. Öppna källor och uttrinring av grundvatten har observerats inom fjällslutningens östra och brantare delar nära gräns för Naturreservatet, norr och nära nuvarande lift. Enligt den geotekniska undersökningen rinner yt- och smältvatten över fjället och genom området i befintliga vattendrag och ner i Fjätälven som ligger ca 2-3 km från planområdet.

Grundvattennivåerna inom området varierar med årstid. Inom sankmarkområdena ligger grundvattennivå nära markytan inom större delen av året. Inom moränområdena bedöms grundvattenytan ligga minst 2 m under markytan.

Det största vattendraget är Flötbäcken som avbördar smältvatten från en större myr från fjället. Generellt fungerar myrarna som naturliga fördröjningsmagasin, vilket bromsar flödena i vattendrag vid snösmältning och nedbörsrika perioder.

Det finns idag inget befintligt dagvattenledningsnät inom planområdet, avledning sker via öppna diken. Det finns ett antal diken inom området som går längs befintliga vägar. På vissa ställen finns vägtrummor som binder ihop diken under vägen, men överlag saknas vägtrummor och diken saknar förbindelse. Det finns även ett antal bäckar som rinner genom området.

Dagvatten som genereras i området avrinner österut via diken och myr till vattenförekomsten Lill-fjätan (WA81716687), som utgör som recipient för planområdet. Detaljplaneområdet ligger inom grundvattenförekomsten Venjan-Särna. Infiltration kan komma att ske till denna. Längs med Lill-fjätan finns även en grus- och sandgrundvattenförekomst.

2.9 Hälsa och säkert

2.9.1 Markföroreningar

Det förekommer verksamheter inom planområdet som potentiellt kan innebära markföroreningar. Intill nuvarande pistmasking garage hanteras i dagsläget diesel, bensen, etanol, gasol och aerosoler. I samband med detaljplaneläggning och utveckling av området kommer kartläggning av eventuella markföroreningar att göras. I dialog med tillsynsmyndigheten kommer försiktighetsåtgärder och eventuella föroreningar att hanteras.

2.9.2 Ras- och skredrisk

För slänter brantare än 26 grader föreligger inga risker för ras. Det föreligger således inga risker för ras i anslutning till bebyggelse eller infrastruktur. Väster om gräns för Natura-2000 finns ett parti utmed fjällryggen som är brantare än 26 grader (se PM-geoteknik) dessa områden ska beaktas vid anläggning av pister och eventuella liftar.

2.9.3. Översvänningsrisk

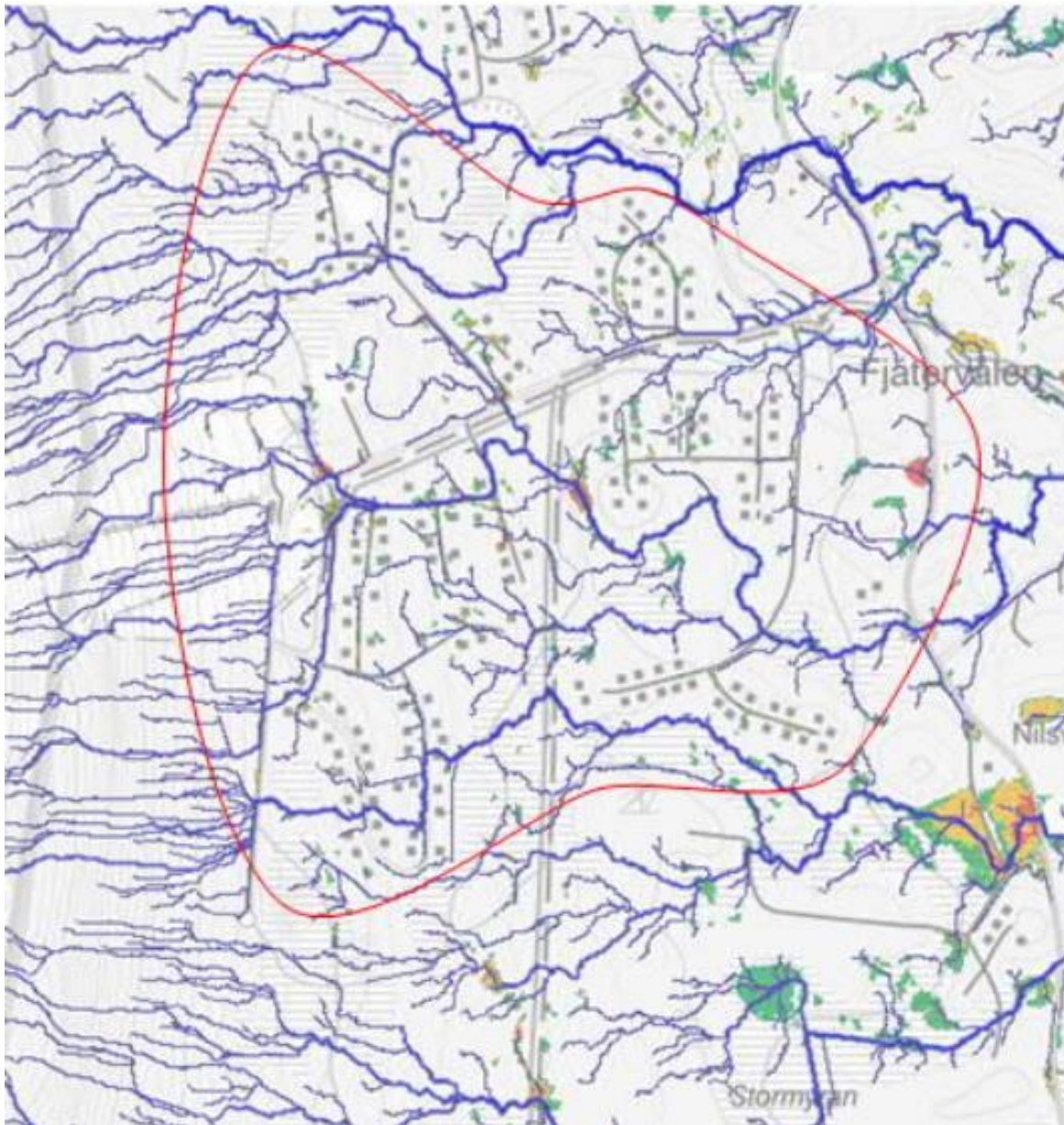
En översiktlig analys av ett skyfallsscenario har gjorts med hjälp av verktyget SCALGO Live. Skyfall som analyserats kan likställas med ett 100-års regn med 60 minuters varaktighet tillsammans med klimatfaktor om 1,25.

Analysen visar vilka delar, med befintlig höjdsättning, som riskerar att översvämmas med vatten vid stora regn. Inom planområdet finns lågpunkter där vatten riskerar att bli stående vid skyfallshändelser. Framförallt områdena i anslutning till den befintliga parkeringen vid skidanläggningen riskerar stående vatten vid skyfall. Vid fältbesök har inget vatten noterats, vilket troligen beror på markens relativt goda infiltrationsförmåga inom stora delar av området.

Risker i planförslaget med anledning av skyfall kommer att hanteras i detaljplanens granskningsskede.

Analysen tydliggör också de övergripande rinnvägarna är från väster till öster, med bergets sluttning.

Dagvatten inom planområdet kommer att fördröjas och omhändertas inom det nya exploateringsområdet. Förutsättningarna för befintlig bebyggelse kommer inte att försämrats.

Figur 7. Vattendjup i lokala lågpunkter. (Sweco). I figuren syns lågpunkterna i grönt-gult-rött. De blå strecken är flödesvägar.

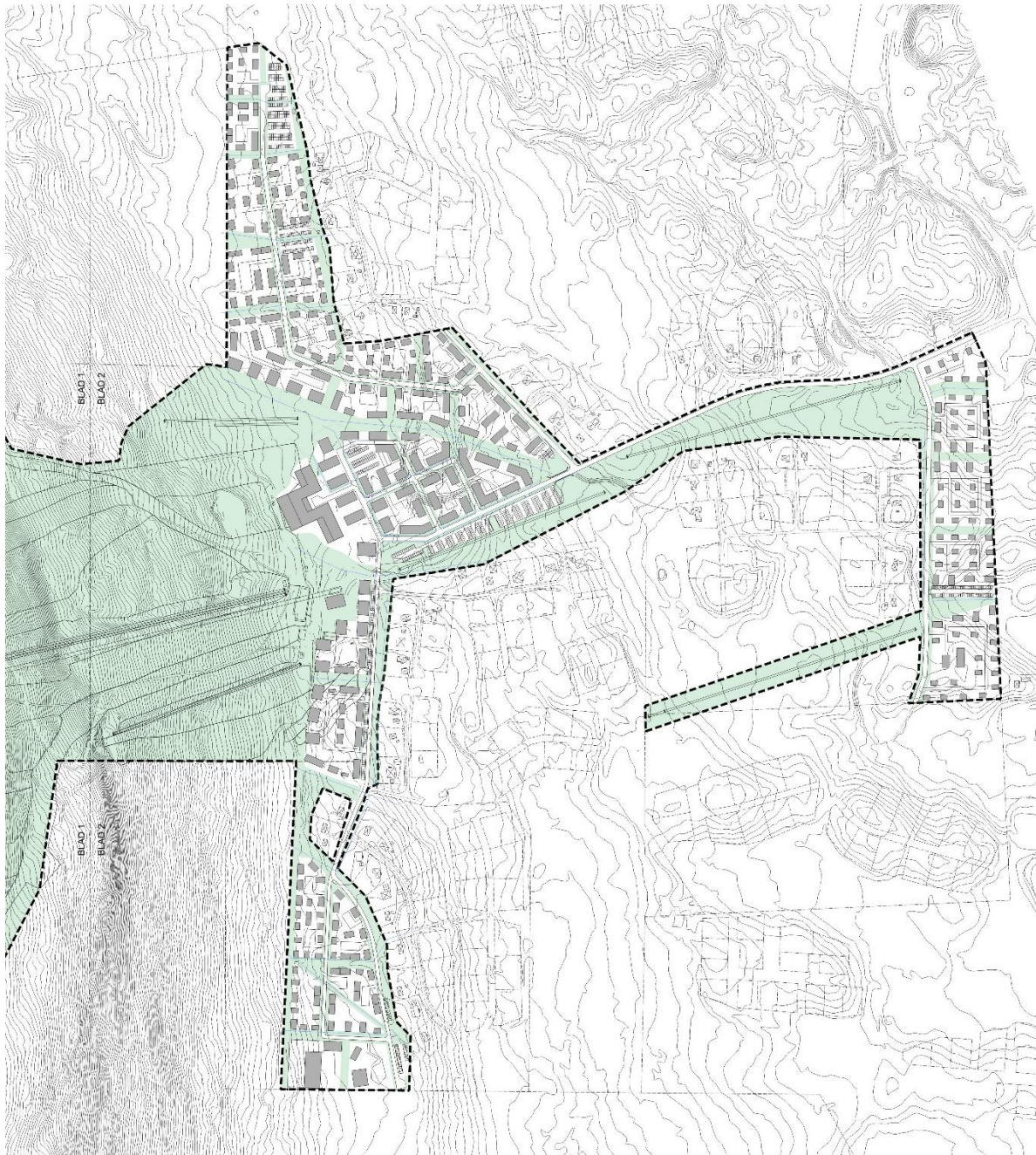
2.9.4 Buller

Då planområdet ligger långt från större vägar med hög trafikbelastning bedöms det inte generera större mängder trafikbuller. Området är i huvudsak bebyggt med fritidshusboende, inga större anläggningar finns inom området och bedöms därför inte generera stora mängder industri- och verksamhetsbuller. Pistmaskiner medför visst buller, främst i anslutning till befintligt pistmaskingarage som är placerat strax norr om Fjätersvålsvägen.

2.9.5 Risk för olyckor

Strax norr om Fjätersvålsvägen finns ett pistmaskingarage där hantering och lagring av diesel, bensin, aerosol, gasol och etanol sker. Olycka vid transport av diesel till pistmaskingarage och lagring av diesel utgör risk för brand eller utsläpp av föroreningar till miljön.

3 Planförslag

Figur 8. Illustrationsplan (AIX)

Planområdet är c:a 300 Ha stort och omfattar befintligt skidområde i väster på fjället och områden för ny bebyggelse i öster i dalen. Det befintliga skidområdet ingår i planområdet i syfte att beskriva intentioner för anläggningens utveckling och belysa dess konsekvenser. Planens utbredning i dalen möjliggör utveckling av bebyggelse för en levande och attraktiv anläggning. Planområdet avgränsas i sydöst och nordöst av befintlig bebyggelse. Kärnan i området utvecklas kring Fjätervålsvägen, i synnerhet vid bergsfoten där liftar, nedfarter och servicefunktioner föreslås samlas. Längst åt öster föreslås ny bebyggelse som avgränsas av befintlig bebyggelse åt väster. Planområdet motiveras delvis av markägoförhållanden där Fjätervålen AB är lagfarna ägare till de

huvudsakliga områdena i planen. Syftet med exploateringen av Fjätervårens Samfällighetsförenings mark är att möjliggöra utbyggnad av mindre förbindseliftar med tillhörande förbindelsebackar för att i ge möjlighet till framtida "ski in ski out"- läge till närbelägna stugor.

3.1 Skidanläggning

Befintligt skidområde utvecklas med en ny stolslift, 4-5 nya släpliftar och nya skidbackar. Anläggningen utvecklas huvudsakligen inom befintligt skidområdes avgränsning. Större delen av skidområdet planläggs med användning N_1 Skidområde. *Skidlift och nedfart, tekniska anläggningar och mindre byggnader som krävs för skidanläggningens behov. Cykelleder, vandringsleder och servicevägar.* Mindre byggnader som kan bli aktuella är till exempel liftövervakningstuga, samt mindre värmestuga.

Naturområden med höga naturvärden inom skidområdet planläggs med bestämmelse $NATUR_1$, där det är tillåtet att anlägga nedfart och lift i begränsad omfattning och med hänsyn till befintliga naturvärden.

En ny toppstuga planeras i närhet till avstigningspunkt för stolsliften. Område för toppstuga får användning R , *Besöksanläggning*. I dalen planeras ett nytt liftstolsgarage, även det med användningsbestämmelse R .

Pistmaskingarage föreslås få två alternativa placeringar. inom det nya bebyggelseområdet. De alternativa placeringarna är i den södra delen, med möjlighet för pistmaskiner att transportera sig till skidområdet väster om den södra delen av planområdet parallellt med befintlig skogsbilväg. Alternativa placeringar för pistmaskingarage är valda för att minimera störningar för ny och befintlig bebyggelse. Områden där pistmaskingarage kan placeras planläggs med användningsbestämmelse R .

Inom bebyggelseområdet finns ett större användningsområde vid befintlig ravin där N_1 , *Skidområde* anges tillsammans med alternativa användningar. Syftet med bestämmelse N_1 i detta område är att en förbindelsenedfart planeras inom bostadsområdet. Två alternativa placeringar för nedfart utreds. Till detaljplanen hör två alternativa illustrationsplaner, alt 1 där nedfart placeras i ravinens sträckning, och alt 2 där nedfarten har en rakare sträckning.

3.2 Bebyggelseområde

Området planeras för blandad bebyggelse med i huvudsak bostadsanvändning. Skalan varierar mellan småhus för 1-2 lägenheter i 1-2 våningar, till flerbostadshus i 3-4 våningar samt ett hotell i maximalt 5 våningar. Totalt ca 1600 lägenheter planeras.

En centrumanläggning med hotell, restaurang, kursverksamhet, skiduthyrning och viss närservice planeras i dalen. Ett nytt pistmaskingarage föreslås anläggas inom bebyggelseområdet i planområdets södra del och i anslutning till skidområdet.

Inom hela området eftersträvas en blandad byggnadstypologi för variation, med hänsyn till solförhållanden, fin stads- och landskapsbild samt möjlighet till blandad målgrupp inom kvarteren.

Skala och täthet är som störst i områdets mitt, framförallt kring hotell och centrumanläggning där en högre intensitet av människor och funktioner eftersträvas. Här föreslås huvudsakligen flerbostadshus i 3-4 våningar (närmast hotellet upp till 5 våningar). Mer perifert föreslås lägre skala och mindre täthet. I angränsning till befintlig bebyggelsen föreslås byggnaderna trappa ned i skala.

Bebyggelsen begränsas genom e-bestämmelse för högsta tillåtna bruttoarea per användningsområde. Höjder på bebyggelse begränsas genom nockhöjd. Maximalt antal våningar begränsas. Genom att begränsa både höjd och våningsantal säkerställs att antal våningar inte blir fler än redovisat/planerat utan att påverka möjlighet att välja byggt teknik med till exempel trästomme. Bebyggelsens utbredning begränsas också med maximal tillåten byggnadsarea inom områden som ska inrymma ytor för makadammagasin under markparkering.

Användningsbestämmelser som föreslås är

O, Tillfällig vistelse, för att möjliggöra hotell, kursgård och vandrarhem.

R, Besöksanläggning för att möjliggöra skidanläggningens byggnader såsom skogsspa, hundspansbas, värmestugor, aktivitetscentrum, toppstuga, liftstolsgarage, pistmaskingarage, vallabod, klubbstugor, omklädningsrum mm.

B, Bostäder, för framförallt semesterbostäder, men även permanentbostäder tillåts.

N₂, Camping, för att möjliggöra husvagns- och husvagnsuppställning och servicebyggnader. N₂-områden kompletteras med egenskapsbestämmelse avseende utformning och placering av husvagnstillbyggnad.

P och P₁. Bestämmelse *P, Parkering* medger all typ av parkering inklusive parkeringshus.

Denna bestämmelse förekommer endast områdets centrala del. *P₁, Parkering, ej parkeringshus*, medger samlad parkering på mark. Ytor för markparkeringar ska vara grusade och därmed genomsläppliga. P och P₁ – bestämmelser möjliggör större sammanhängande parkeringar för skidanläggningens dagsbesökare. Inom övriga områden med bestämmelse B möjliggörs boendeparkeringar.

Inom bebyggelseområdet föreslås Fjätervälsvägen förlängas och bli allmän gata, liksom ny gata med anslutning till Lavskrikevägen. Dessa gator blir huvudsaklig trafikförsörjning till bebyggelseområdena. Inom kvarteretsmark kommer kompletterande angöringsgator att anläggas. Allmänhetens möjligheter att röra sig inom kvarteretsmark för att nå olika målpunkter säkerställs vid fastighetsbildning och vid behov skapas

gemensamhetsanläggningar. Bestämmelse om att bostadsmark inte får inhägnas syftar huvudsakligen till att skapa förutsättningar för djur att röra sig genom området, men underlättar även för gående.

Genomförandet av detaljplanen ska utgå från ett hållbarhetstänk, där utformningen av ny bebyggelse och anläggningar i möjligaste mån ska smälta in i omgivningen och därmed i landskapet. Byggnationen planeras för att i möjligaste mån anpassas till befintlig typologi för att främja platsens naturliga variation av höjder samt att i så stor utsträckning som möjligt skapa massbalans inom området

Figur 9. Visionsbild bebyggelse, från sydost, (AIX)

3.3 Offentlig och kommersiell service

Inom planområdet föreslås viss kommersiell service kring centrumanläggningen, till exempel restaurang, café och skiduthyrning. Parkering för angöring till service samordnas i samlade parkeringar för besökare till skidanläggningen.

3.4 Grönstruktur

Alla planerade bostäder får närhet till naturområden. Inom planområdet planeras nya nedfarter för alpin skidåkning, nya skidspår för längdskidor, skoterspår och anslutning till cykelleder. Gröna obebyggda stråk föreslås i öst-västlig riktning genom bebyggelseområdet nedanför berget för att möjliggöra ekologiska korridorer och vattenflöden. Inom bebyggelseområdet föreslås gröna stråk utmed leder och vägar för grönska och omhändertagande av dagvatten. Kvarterens gårdar föreslås innehålla grönska.

Planförslaget är utformat så att inga områden med Högsta naturvärden (naturvärdesklass 1) ingår i planområdet, och så att områden med Höga naturvärden (naturvärdesklass 2) bevaras enligt nedan.

Befintligt skidområde innehåller områden med Påtagliga och Höga naturvärden. Skidområdet är huvudsakligen planlagt med bestämmelse *N₁ - Skidområde*. Inom detta användningsområde bedöms naturvärden vara Påtagliga (naturvärdesklass 3). Bestämmelsen syftar till att bevara och utveckla skidanläggningen med nedfarter och liftar. Serviceväg/-ar i befintlig eller justerad sträckning till toppstuga och liftstationer kan anläggas. Cykel – och vandringsleder förekommer. För övrigt bevaras fjällnaturens karaktär inom området.

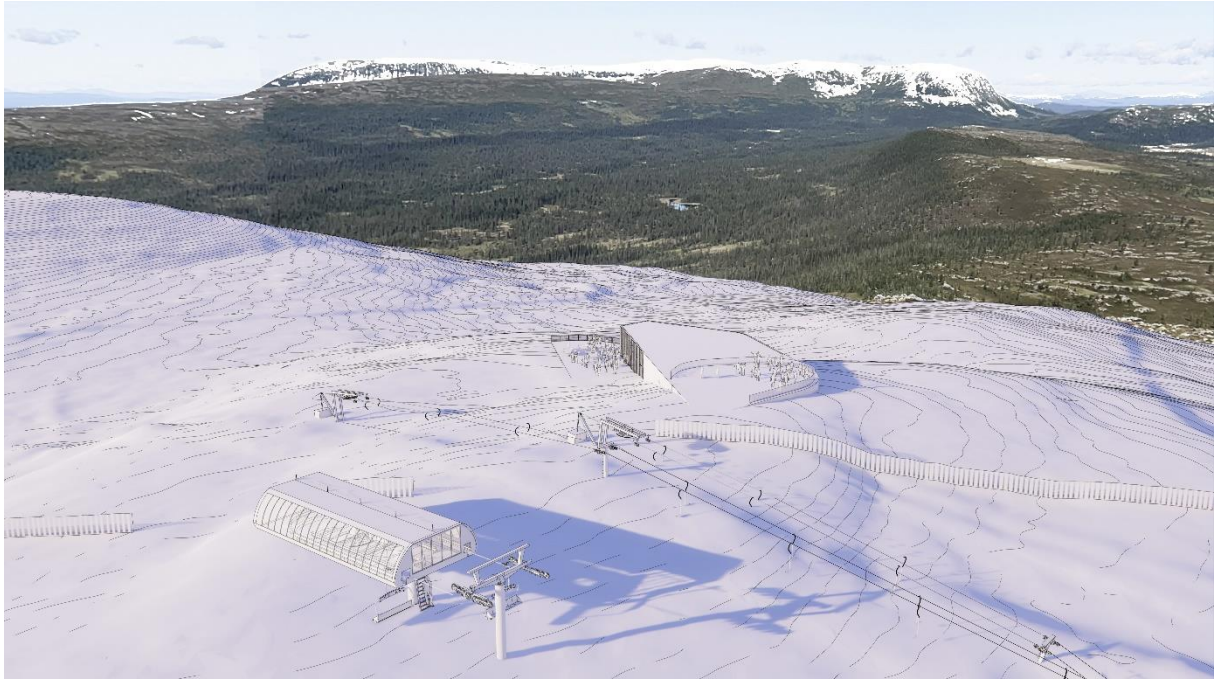
Två områden med Höga naturvärden har avgränsats som användningsområde med bestämmelse *NATUR* i plankartan. Syftet med bestämmelsen är att bevara befintliga naturvärden inom området. Området får skötas som natur enligt skötselplan eller ortens sed, vilket ibland kan innebära röjning och avverkning. Längdsskidspår och cykelled kan anläggas. Bestämmelsen *NATUR* har också införts för mindre områden inom bebyggelseområdet i dalen i syfte att skapa buffertzoner mot befintlig bebyggelse. Inom områden med bestämmelsen *NATUR* medges även leder för längdskidor, vandring och cykel.

Område med Höga naturvärden samt ett av områdena med påtagligt naturvärde, har avgränsats i plankartan som användningsområde med bestämmelse *NATUR₁*. Bestämmelsen syftar till att bevara befintliga naturvärden inom användningsområdet, men tillåter anläggning av nedfart och liftar med liftsstolpar i begränsad omfattning. Anläggningar ska uppföras med hänsyn till befintliga naturvärden så att naturvärdet inom användningsområdet som helhet inte tar skada. Området får skötas som natur enligt skötselplan eller ortens sed, vilket ibland kan innebära röjning och avverkning.

Del av skidområdet ligger inom Natura 2000-skydd. Åtgärder som kräver tillstånd och dispens kommer att hanteras med tillståndsansökan och ansökan om dispens. Oavsett planlagd markanvändning krävs tillståndsansökan för åtgärder som kan påverka Natura 2000-området. Del av skidområdet ligger inom naturreservat och dispens krävs för åtgärder som påverkar naturreservatets föreskrifter.

3.5 Landskapsbild

Påverkan på landskapsbilden med anledning av ny toppstuga och ny stollift har illustrerats i ett flertal bildmontage. Toppstugan utformas så att påverkan på landskapsbilden blir så liten som möjligt, med god terranganpassning och en högsta höjd lägre än bergets topp. Byggrätt för toppstuga är begränsad till 550 m² bruttoarea. Höjden är begränsad till + 990 möh så att toppstugans högsta höjd underordnas själva bergstoppen (+992 möh). Byggnaden kommer att uppföras i ett våningsplan med våningshöjd upp till 5 meter.

Figur. 10 & 11 , Bildmontage landakapsbildspåverkan. Överst: Toppstuga och stolslift, flygvy. Nederst: vy från öst, högsta toppen. (AIX)

3.6 Gator och trafik

3.6.1 Biltrafik

Fjätervålsvägen är planområdets huvudväg och ansluter till Trafikverkets väg 311. Vägen blir kvar i sin befintliga sträckning fram till befintligt pistmaskingarage. Därefter ändras sträckningen för att ge bättre förutsättningar till centrumanläggning och skidområde kring stolsliften. Fjätervålsvägens gaturum har en bredd av 14 meter i detaljplanen och medger körbanor för busstrafik, gång- och cykelbana och dike.

Ett flertal angöringsvägar ansluter till planområdets olika delar. Dessa föreslås ha en bredd om minst 12 meter för att rymma körbanor, dike och utrymme att gå vid sidan av körbanan. Vändplaner är utformade med en radie om minst 9 meter. Vid gatans avslutning mot backområde i planområdets mitt är möjlig vändradie inom gatumark 7 meter. Vändmöjlighet för lastbil kommer att anläggas inom kvartermar vid hotell och kring markparkering.

Inom resp. kvarter föreslås mindre angöringsvägar på kvartermar. Fjätervålsvägen föreslås asfalteras och övriga vägar föreslås vara grusade.

En trafikstringsanalys har tagits fram under planprocessen (Sweco 2022). Planförslaget förväntas tillföra cirka 1800-1900 fordonsrörelser per dygn under högsäsong. Den ökade trafiken innebär inga kapacitetsproblem för korsningen Fjätervålen/väg 311.

Befintlig anslutning från Fjätervålsvägen till Blåbärsvägen föreslås ersättas med anslutning via Ljungstigen.

3.6.2 Gång - och cykeltrafik

En separerad gång- och cykelväg planeras utmed Fjätervålsvägen. Gång- och cykeltrafikanter samsas med biltrafikanter på övriga vägar. Dessa utförs så att trafik sker på gåendes och cyklisters villkor med låga hastigheter för motortrafik. Det medför att gångtrafikanter i området kan röra sig fritt utmed vägar och genom kvarter. Ett flertal vandrings- och cykelleder ansluter till området.

3.6.3. Kollektivtrafik

Busstrafik från bl.a. Mora trafikerar Idre som ligger c: a 2 mil från planområdet. Från Idre trafikerar skidbuss under skidsäsongen.

3.6.4. Parkering

Inom området föreslås ett flertal större parkeringar för dagbesökare med sammanlagt c: a 300 platser. Parkering för boende sker inom kvartermar både i direkt anslutning till bostäderna och vid samlade parkeringar. Parkering för hotellgäster ska ske i garage inom hotellbyggnaden samt vid samlade parkeringar centralt i området. Parkeringstal som ska gälla för bostadsenhet är 1 bil/bostadsenhet.

Figur 12. Visionsbild, entré till området från Fjätervålsvägen mot skidsystemet. (AIX)

3.7. Teknisk försörjning

3.7.1. Elförsörjning

El distribueras från Ellevio. Utbyggnation av befintligt nät och projektering kommer att ske. Solceller kommer att monteras på utvalda platser.

3.7.2. Uppvärmning

Uppvärmning sker lokalt i varje fastighet alternativt samnyttjande genom hållbar energidelning. Företrädevis så kommer fastigheterna att anslutas till bergvärmeanläggningar.

3.7.3. Vatten- och avlopp

Planstöd för tekniska anläggningar och ledningsrätter

Användningsområde för tekniska anläggningar föreslås i detaljplanen. Område för pumpstation föreslås i korsningen Fjätervålsvägen och Lavskrikevägen. Område för vattenverk föreslås i området sydligaste del. Område för vattenreservoar föreslås i skidområdets sydöstra del.

Markreservat för allmännyttiga ledningar föreslås i all gatumark i detaljplanen. Ledningsrätt för eventuella nödvändiga ledningsdragningar inom kvartersmark efter eventuell fastighetsindelning kommer att upprättas med erforderliga avtal.

Avlopp

Projektering för överföringsledning för avlopp genomförs av Fjätervålen AB och ÄVA och beräknas vara färdig i januari/februari 2023. Verksamhetsområdet för spillvatten föreslås härmed utökas fram till förbindelsepunkt i planområdet.

SWECO kommer att hjälpa till med projektering av VA. Fjätervålen är utpekad som kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.

Ledningsnätet inom området planeras via en kopplingspunkt ansluta till det kommunala avloppsnätet enligt avtal mellan ÄVA och Fjätervålen AB.

Planförslaget beräknas inrymma cirka 1 600 lägenheter vilket beräknas medföra en maximal belastning motsvarande cirka 7 700 personekvivalenter (pe).

Fjätervålens utbyggnation finns med i den planerade kapaciteten i avloppsreningsverket.

Dricksvatten

Den befintliga färskvattenkapaciteten i Fjätervålen är idag begränsad och ej tillräcklig för att försörja det nya planområdet. För att säkerställa färskvattenkapaciteten till den framtida bebyggelsen planeras ett nytt vattenverk, vilket är placerat inom E-område i planområdets södra del.

En kompletterande vattenreservoar planeras inom E område i anslutning till befintlig barnbacke i söder.

Vattentäktens placering är fastställd och ligger i söder i direkt anslutning till planområdet, inom fastigheten Lillfjäten 5:2.

Bedömningen är att uttagsbehovet kan tillgodoses. Nya brunnar är borrade och kapacitetstestade. Fortsatt långtidsprovpumpning pågår för att verifiera att erforderlig mängd färskvatten finns tillgänglig över tid. Erforderliga tillstånd för grundvattenuttag kommer att sökas.

Utredning avseende färskvattentillgång i området är genomförd av SWECO. Pågående propumpning av vatten visar att tillgången på färskvatten är god. Enligt utredningen finns det kapacitet i dagens borrhål att försörja full beläggning för framtida planområde, 8 000 bäddar, med ett maxuttag på ca 1 200 m³ vatten per dygn som fungerar under högsäsongsvveckorna under jul, nyår och sportlov.

Utöver kapacitet i planerat vattenverk kan reservkapacitet i befintligt vattenverk nyttjas vid behov

Vattentäkten ligger inom fastigheten Lillfjäten 5:2 direkt söder om planområdet.

Nyttjanderätten för vattentäkten kommer att regleras genom avtal mellan parterna. Projektering och utförande av dricksvattenförsörjning påbörjas när detaljplan vunnit laga kraft och utförs samt bekostas av Fjätervålen AB.

Släckvatten

Vad gäller släckvatten och brandposter är en reservoar för färskvatten planerad inom planområdet vilken kan nyttjas vid behov. Även damm för snötillverkning kan nyttjas för släckning. Brandpost planeras placeras centralt i området.

3.7.4. Avfallshantering

Fjätervålen har egen hantering av avfall lokalt på anläggningen, NODAVA sköter tömning. Inom området planeras ett antal källsorteringsstationer.

3.7.5. Fiber

Fiber planeras att samförläggas med framtida infrastruktur.

3.8 Geotekniska frågor

Områden som föreslås för bebyggelse består av Morän och myr. Myrarna fungerar som naturliga fördröjningsmagasin för smältvatten och nederbördsrika perioder. En geohydrologisk utredning ska tas fram under planprocessen.

3.9 Hydrologiska frågor

Vattenvägar har beaktats i planförslaget och befintliga mindre bäckar och diken som inventerats i den geotekniska undersökningen (se figur 6) har införlivats i planstrukturen genom prickmark.

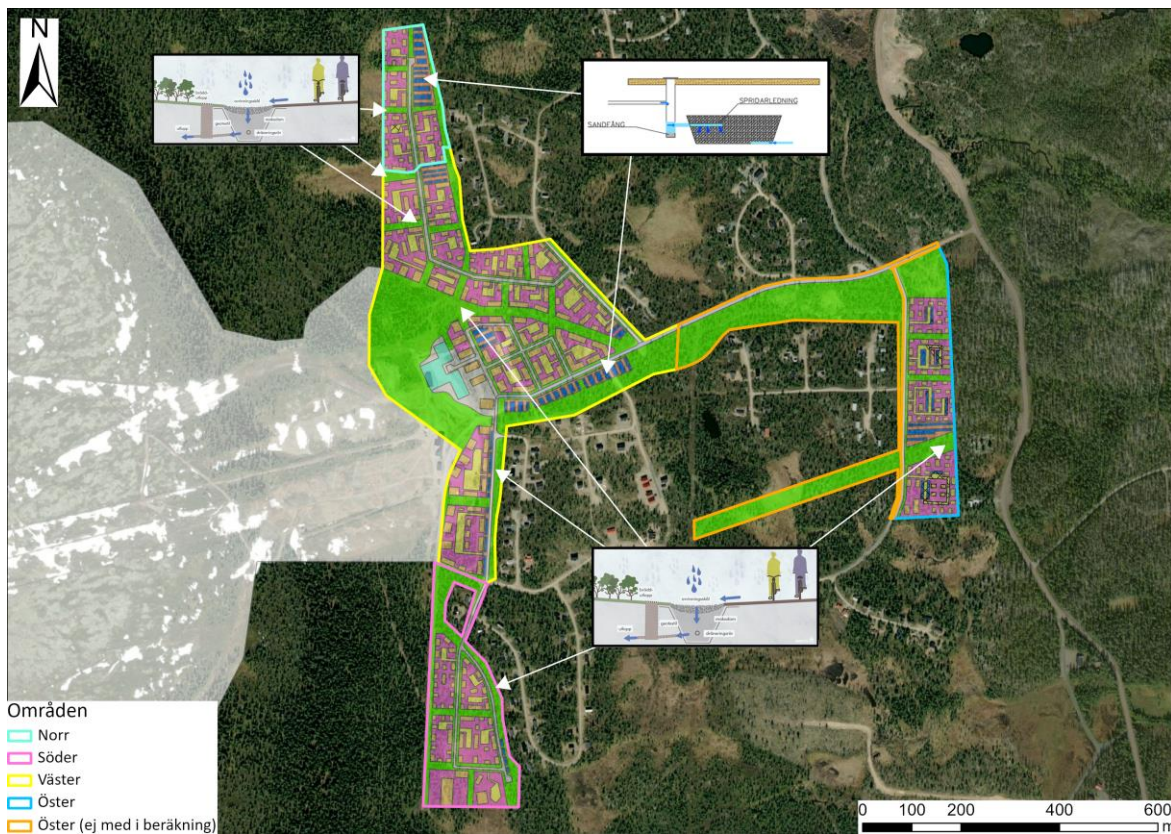
3.10 Dagvattenhantering

En dagvattenutredning har tagits fram av Sweco (2022). Dagvatten ska infiltreras lokalt inom planområdet där så är möjligt med hänsyn till grundvattenförekomsten. För att klara erforderlig fördröjningsvolym för alla områden visas i fig. 13 förslag på placering av infiltrations- och fördröjningsytor i form av makadamdiken och makadammagasin.

För att säkerställa fördröjningsvolymen inom varje delområde i planområdet begränsas BYA till maximalt 70 % av respektive användningsområde. Dessutom införs en planbestämmelse med krav på att minst 5% av kvartersmarken inom bebyggelseområdet ska avsättas för fördröjning och rening av dagvatten. Med 1 meters djupa magasin finns därmed kapacitet att på denna yta hantera 13000 m³ dagvatten, att jämföra med dagvattenutredningens beräkning om att minst 11000 m³ är nödvändig volym för fördröjning och rening inom området.

Ytor för parkering, vägar och diken inom planområdet, kommer att detaljprojekteras i projektets fortsatta arbete, för att finna lämplig lokalisering och erforderlig fördröjningsvolym för dagvattenhantering. Befintlig bebyggelse beräknas därför inte påverkas av ökade flöden.

I och med att området omvandlas från naturmarksområde innehållandes skog och myrar som i sig ger ifrån sig låga halter av föroreningar till en miljö med trafik, bostäder och centrumverksamhet som genererar förhållandevis höga föroreningshalter ställs höga krav på rening i dagvattenanläggningar. Erforderliga åtgärder för att inte öka föroreningstransporten från detaljplanerat område kommer att utföras.

Figur 13 Föreslagna placeringar på dagvattenlösningar inom utredningsområdet.

Flera olika anpassningar behövs göras för att kunna behålla vattenbalansen inom området samt för att vägleda och fördröja befintliga flöden utanför och innanför planområdet efter exploatering.

Dikessystem som kan avleda vatten för att skydda befintlig bebyggelse i området samt ny bebyggelse inom detaljplanerat område mot rinnande ytvatten kan behöva anläggas. Sekundära rinnvägar behöver skapas för att avleda smältvatten och skyfallshändelser. Åtgärder som kräver tillstånd eller dispens kommer att hanteras enligt gällande lagstiftning.

Erforderliga undersökningar för att säkerställa att utbyggnadens påverkan på recipienten och grundvattenförekomst uppfyller tillämpliga lagar och föreskrifter kommer att tas fram i projektets fortsatta arbete.

3.11 Översvämning

Inom planområdet finns lågpunkter där vatten riskerar att bli stående vid skyfallshändelser. Vid fältbesök har inget vatten noterats, vilket troligen beror på markens relativt goda infiltrationsförmåga inom stora delar av området. I och genom planområdet finns många och stora stråk där vatten rinner ytligt. Flödena kan tidvis vara stora och snabba. Vid fortsatt planläggning och projektering kommer hänsyn till dessa vattenstråk att tas och planeringen av strukturen i största möjliga mån tillse att dessa inte skärs av i och med planerad bebyggelse. Hänsyn till tillkommande byggnation, befintlig bebyggelse eller vägnät kommer att tas om flödesvägar behöver ändras. Hänsyn

kommer att tas för att undvika att planens exploatering ökar flödet till punkter där flödena korsar Trv väg 311.

3.12 Upphävande av strandskydd

Planområdet berörs av strandskydd om 100 meter från Flötbäcken i norra delen av området och av två mindre bäckar utan namn i östra och sydöstra delen. Även på södra delen av fjällslutningen rinner en bäck söderut som inte har något namn men där 100 meter strandskydd råder.

Strandskyddet kan upphävas för ett område om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ianspråka området väger tyngre än strandskyddets syften. Vid upphävande av strandskydd finns det krav på en fri passage längs med stranden för att kunna tillgodose strandskyddets två syften trots ett upphävande av strandskyddet.

3.12.1. Särskilt skäl

De delar av detaljplanen där strandskyddet upphävs redovisas i plankartan med en administrativ gräns och planbestämmelse a₁. Som särskilt skäl för att upphäva strandskyddet anges det femte skälet i 7 kap 18 c § miljöbalken, dvs *att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.*

För att en åtgärd ska vara ett angeläget allmänt intresse ska det ge långsiktiga fördelar för samhället. Det särskilda skälet används i denna plan för det angelägna allmänna intresset för Älvdalens kommun att utveckla näringslivet generellt och turistnäringen i synnerhet. Turismnäringen har stor betydelse för att ge förutsättningar för tillväxt och lönsamhet i såväl stora som små företag som verkar i kommunen. Tillväxt och lönsamhet i företagen skapar i sin tur arbetstillfällen för kommuninnevånarna vilket ger förutsättningar för att bibehålla både privat och kommunal service och hålla kommunen levande.

Vid ett upphävande av strandskyddet utifrån det femte skälet krävs även ett resonemang för att visa att åtgärden måste ligga inom strandskyddat område och inte kan placeras på en annan plats, dvs utanför strandskyddat område. Det är en förutsättning att en annan placering är omöjlig alternativt orimlig för att tillgodose det angelägna allmänna intresset.

I nu strandskyddat område planeras främst för stugor och lägenheter i syfte att utöka antalet bäddar i Fjätervålen. Det är viktigt att anlägga dessa boendemöjligheter i anslutning till skidliftar, hotellverksamhet, service och butiker för att det ska vara attraktivt att boka boende på destinationen och för att inte generera ytterligare biltrafik i och till området. Då stora delar av området utanför strandskyddat område är privatägda fastigheter finns små möjligheter att planlägga den marken för fler boendemöjligheter.

3.13. Risk för olyckor

Det finns två möjliga placeringar av ett garage och uppställningsyta för i huvudsak pistmaskiner. Transport av bränsle till pistmaskinsgaraget kommer att ske längs lokala gator. Hantering och lagring av diesel, bensin och etanol kommer att ske vid pistmaskinsgaraget. Där kommer även hantering och förvaring av gasol och aerosoler att ske.

Olycka vid transport av bränsle utgör risk för brand eller utsläpp av föroreningar till miljön. Hantering och förvaring av gasol och aerosoler innebär också en risk för brand och eller explosion. För de volymer som beräknas hanteras inom planområdet krävs tillstånd för klass 1-varor.

4 Konsekvenser

4.1 Undersökning om betydande miljöpåverkan

En undersökning har genomförts i enlighet med 6 kap 5 § miljöbalken och undersökningen föreslog även en avgränsning av Miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Länsstyrelsen i Dalarnas län yttrade sig om undersökningen i yttrande med ärendebeteckning 402-10420-2022, daterat den 2 september 2022. I yttrandet gjorde länsstyrelsen bedömningen att exploateringarna i Fjätervålen kan antas innebära betydande miljöpåverkan och att en MKB skulle tas fram, vilket har gjorts. Länsstyrelsen gör även bedömningen att det kommer att krävas tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken för åtgärderna inom och utanför Natura 2000-området.

4.2 Miljökonsekvenser

En miljökonsekvensbeskrivning med strategisk miljöbedömning har upprättats. Nedan redogörs för dess samlade bedömning.

4.2.1.Naturmiljö

Ett genomförande av planförslaget, utan någon hänsyn till naturvärdena i de objekt som avverkas, bedöms kunna ge måttligt negativa effekter för närliggande högsta naturvärden och konnektiviteten i planområdet. Spridningssamband försvagas och variationen i landskapet går lokalt förlorad. I området i västra delen som omfattar toppen och fjällslutningen bedöms effekterna av toppstuga och ytterligare liftar bli små negativa. Planförslaget påverkar i huvudsak naturvärdesobjekt med påtagliga naturvärden och naturtyper som det finns gott om i området.

Om småvatten påverkas genom exempelvis kulvertering riskeras små till måttliga negativa effekter på biologisk mångfald.

4.2.2.Vattenmiljö

Exploatörens avsikt är att utföra nya anläggningar på ett sådant sätt att det inte medför en markavvattning funktion, vilket innebär att den befintliga grundvattennivån inte

ska påverkas inom detaljplaneområdet. Exploatören har redovisat hur grundläggning av huskroppar kan ske samt gator anläggas på de delar av området som har de sämsta förutsättningarna för grundläggning (sanka områden med stort inslag av organisk jord).

Om de naturliga hydrologiska förhållandena förändras kan det innebära stora effekter på omgivande naturmiljöer och dess grundvattenberoende ekosystem inkluderande de närliggande Natura 2000-naturtyper i området. När det gäller påverkansområdet för eventuella avsänkningar kan större effekter för natur- och vattenmiljöer i området förväntas om påverkansområdet är större. Vad gäller Natura 2000-området är detta beläget på så stort avstånd, 300 m, att inga effekter förväntas uppstå där av exempelvis en avsänkt grundvattennivå inom planområdet. Sådana effekter kan dock uppstå i en varierande grad inom de naturområden som klassats utgöra högsta naturvärde och som är belägna väster om kvartersmarken och utgörs av Natura 2000-typen västlig taiga 9010. Inga effekter bedöms uppstå på naturtypen fjällbjörkskog 9040.

De effekter som kan uppstå av anläggningsarbetena förväntas utbildas på kort sikt, alltså redan under byggskedet. Eventuella konsekvenser för grundvattenberoende ekosystem kan dock även komma att uppstå på längre sikt, dvs flera tiotals år efter planens genomförande.

Om endast lokal påverkan sker på myr och sumpskog med påtagliga naturvärden och effekterna blir små bedöms konsekvenserna bli små till måttliga.

4.2.3. Rekreation och friluftsliv

Genomförandet av planen bedöms medföra måttligt positiva effekter för friluftslivet då en utökad verksamhet möjliggör för fler att besöka Fjätersvålen anläggning samt närliggande fjällmiljö. Genomförandet av planen bedöms medföra små negativa effekter på det samlade värdet för friluftsliv inom skyddat naturreservat och utpekade områden av riksintresse. Detta då skidanläggningen huvudsakligen förläggs till den östra sidan av fjället och att upplevelsen av toppstugan samt den översta delen av liftsystemet enbart är synlig på toppen av Fulufjällets lägre fjäll. Sammantaget bedöms konsekvenserna bli måttligt positiva för friluftslivet vid genomförandet av planförslaget.

4.2.4. Rennäring

Det är oklart hur stort det direkta betesbortfallet blir, men Sweco bedömer inte att det är den primära negativa effekten av exploateringen för rennäringen. De nuvarande undvikelseeffekterna begränsar redan användningen av befintlig anläggning och verksamhet. Effekten bör därmed bli liten. Det bedöms finnas risk för att både renens fria strövning och den aktiva flyttningen av ren kommer att påverkas negativt. Bedömningen är att projektet kommer att medföra ökad barriäreffekt jämfört med nuläget.

I utredningen gällande rennäringen i Fjätersvålen (Svefa AB, 2022) görs den samlade bedömningen att det finns risk för måttlig negativ effekt för rennäringen i planförslaget och därmed måttlig negativ konsekvens för aspekten rennäring, både som enskild och allmänt intresse.

Den direkta förlusten av betesmark och tillkommande störning i betesområdet förstärker de kumulativa effekterna i form av minskad och fragmenterad betesmark som orsakas av skogsbruket inom hela samebyn. Framtida avverkningar i närheten av

planområdet bedöms därför få större negativ effekt om planen realiseras. Swecos bedömning är att de kumulativa effekterna på både lokal och regional nivå kan betraktas som permanenta. Utifrån innehållet i utredningen och att övriga delar av de kumulativa effekterna är okända är det dock inte möjligt att bedöma effekternas storlek.

4.2.5. Riksintressen

Ingen påtaglig skada bedöms uppstå på något riksintresse i området i och runt planområdet.

4.2.6. Natura 2000-området och naturreservatet Långfjället – Städjan – Nipfjället (SE0620001)

Identifierade Natura 2000-naturtyper inom och utanför planområdet är Västlig Taiga (9010) samt Fjällbjörkskog (9040). Ett flertal fågelarter som är upptagna i bevarandepåsen uppehåller sig regelbundet i området.

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte innebära direkta effekter i form av avverkning i ingående Natura 2000-naturtyper. Stora indirekta effekter kan dock uppstå om hydrologin i naturvärdesobjekt utanför planområdet, med Natura 2000-naturtyp med högsta naturvärde, förändras med anledning av exploateringen på den norra och södra myrmarken. Om stora indirekta konsekvenser uppstår riskeras stora till mycket stora konsekvenser. Planförslaget bedöms medföra obetydliga till små konsekvenser för de relevanta Natura 2000-fågelarter som regelbundet uppehåller sig inom planområdet.

Planen skyddar naturvärdesobjekt med högt naturvärde belägna inom Natura 2000-området. Exploatering görs dock inom Natura 2000-område och naturreservat. Effekterna bedöms sammantaget bli små till måttligt negativa. Konsekvenserna bedöms sammantaget bli små till måttligt negativa under förutsättning att hydrologin i områden med högsta naturvärde inte förändras på ett betydande sätt. Utifrån underlag i den strategiska miljöbedömningen bedöms inte ett genomförande av planförslaget skada de livsmiljöer som Natura 2000-området avser att skydda. Det bedöms inte heller medföra en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av de arter som området skyddar. En fördjupad och en mer detaljerad analys görs i den specifika miljöbedömningen i tillståndsansökan.

Ett genomförande av planförslaget kommer att behöva dispenser från reservatsföreskrifterna. Det kan även hindra tillgängligheten för olika aktiviteter som tas upp i föreskrifterna. Reservatets föreskrifter återfinns i *"Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Städjan – Nipfjället"*.

4.3 Ekonomiska konsekvenser

Förutom kostnader i samband med framtagande av detaljplan kommer Fjätersvålen AB bekosta anläggning av vägar, infrastruktur och andra tekniska försörjningssystem för området. För att möjliggöra investeringarna av byggnation av ny infrastruktur enligt ovan samt lift och kompletterande nedfarter är det nödvändigt att möjliggöra utveckling av nya exploateringsfastigheter i enlighet med denna detaljplan.

På sikt innebär detaljplanen en positiv konkurrenskraft i området där fjällturismen får större valmöjligheter och en nytänkande destination utvecklas på marknaden. Antalet arbetstillfällen i Älvdalens kommun kommer att öka och utvecklas med fler aktörer. Detaljplanens genomförande bedöms inte innebära några kostnader för Älvdalens kommun.

4.4 Sociala konsekvenser

Fjäätervålens skidanläggning riktar sig mot en blandad målgrupp besökare. Destinationen kommer att profileras för ökad tillgänglighet till och lärande om natur och kultur vilket främjar god hälsa och utveckling.

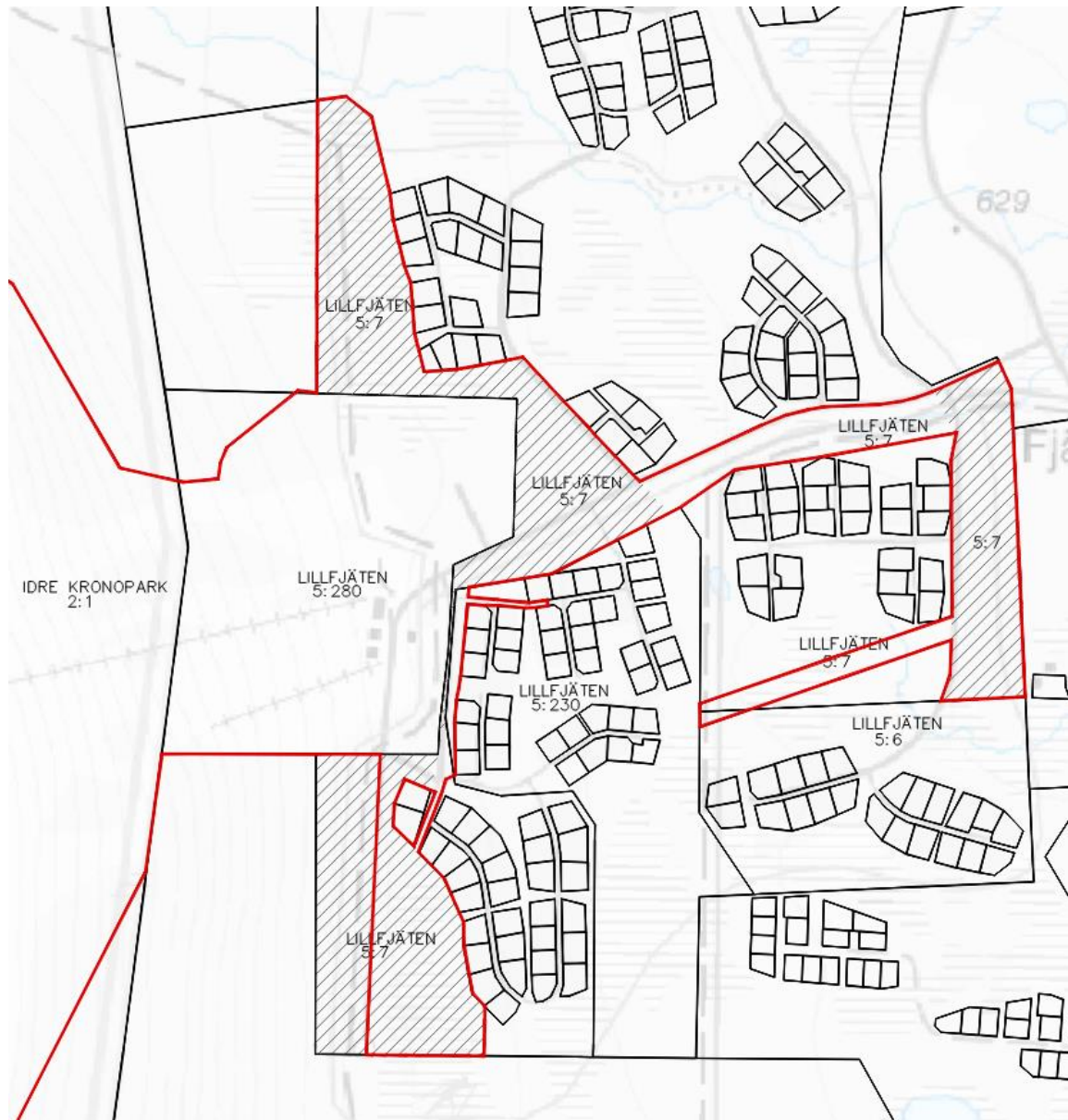
Utbyggnaden förväntas främja lokalsamhället genom fler arbetstillfällen, ökad efterfrågan av handel och service samt ett ökat utbud av detsamma. Planförslaget antas skapa förutsättningar för utveckling av turismnäringen i Idre och Älvdalens kommun.

Dialog med Idre Sameby förs regelbundet under planprocessen för att påverka på rennäringen inte ska vara negativ.

4.5 Fastighetskonsekvenser

Fem fastigheter ingår i planområdet, se även kartbild ovan:

Lillfjäten 5:7, Lillfjäten 5:6, Lillfjäten 5:280, Lillfjäten 5:230 och Idre Kronopark 2:1.

Figur 24 Markägoförhållanden. Skrafferade områden omfattas av vilande förrättning

Fjätervålen AB är lagfarna ägare till Lillfjäten 5:280 samt civilrättsliga ägare av, del av Lillfjäten 5:7. En vilande lantmäteriförrättning är upprättad och pågående för del av Lillfjäten 5:7. Fjätervålen AB övergår till lagfarna ägare på av del av Lillfjäten 5:7 i samband med att detaljplanen vinner laga kraft. Dessa delar kommer i samband med att detaljplanen antas att tillföras fastigheten Lillfjäten 5:280.

Fjätervålen Samfällighetsförening är lagfarna ägare av Lillfjäten 5:6 samt resterande delar av Lillfjäten 5:7. Lillfjäten 5:230 ägs av Lillfjätens Fjälltomter AB.

Delar av dessa fastigheter berörs av detaljplanen i öster. Syftet är att möjliggöra utbyggnad av mindre förbindseliftar med tillhörande förbindelsebackar för att i ge möjlighet till framtida "ski in ski out"-läge till närbelägna stugor och minska bilanvändning inom området.

Naturvårdsverket är lagfarna ägare av Idre Kronopark 2:1 det nuvarande skidbacksområdet.

Lillfjäten 5:186 och 5:187 är privatägda och omgärdas av ett område av naturmark. Dessa omringas av detaljplanen, men ingår inte i planområdet då markanvändning och övriga bestämmelser för dessa fastigheter inte påverkas av detaljplanen.

5 Genomförande

5.1 Organisatoriska frågor

5.1.1 Avtal

Exploateringsavtal ska upprättas innan detaljplanens antagande. Exploateringsavtalet reglerar, vid behov, kostnader och åtgärder som uppkommer i och med detaljplanen genomförande.

Kostnader som uppkommer för planens upprättande regleras i ett planavtal tecknat med Älvdalen kommun.

Civillrättsliga avtal för förvärv av, del av Lillfjäten 5:7, finns upprättade mellan Fjätersvålen AB och Fjätersvålen Samfällighetsförening.

Fjätersvålen Samfällighetsförening är lagfarna ägare av Lillfjäten 5:6 samt resterande delar av Lillfjäten 5:7. Lillfjäten 5:230 ägs av Lillfjätens Fjälltomter AB.

Delar av dessa fastigheter berörs av detaljplanen i öster. Syftet med att dessa fastigheter ingår i planområdet är att möjliggöra utbyggnad av mindre förbindseliftar med tillhörande förbindelsebackar för att ge möjlighet till framtida "ski in ski out" läge till närbelägna stugor och minska bilanvändningen inom området.

5.1.2. Tidplan för genomförande

Efter att detaljplanen har vunnit laga kraft påbörjas arbetet med infrastrukturen för området. Infrastrukturen omfattar överföringsledning för avlopp från Idre fjäll, el från Ellevio och uppförande av vattenverk samt vattenmagasin för dricksvatten. Byggtiden för infrastruktur fram till området beräknas till ca 1-1,5 år.

Efter att detaljplanen har vunnit laga kraft påbörjas projektering och byggnationen av infrastruktur inom planområdet samt projektering och byggnation av hotell och centrumanläggning i de centrala delarna av Fjätersvålen.

Byggnation kommer att ske etappvis och första etappens byggnation planeras stå färdig ca 2-3 år efter detaljplanen vunnit laga kraft. Tanken är att bygga från centrumkärnan och utåt etappvis. Total genomförandetid 10 år.

Vissa fastigheter kan komma att styckas av och säljas som stycketomter.

5.1.3 Genomförandetid

Genomförandetiden är satt till 10 år från det att detaljplanen vinner laga kraft.

5.1.4 Ansvarsfördelning

ÄVA handlar upp och bygger överföringsledning för avlopp. Kostnader och ansvar regleras i ett separat avtal mellan Fjätervålen AB och ÄVA. Ellevio lägger elledningar. Fjätervålen AB bygger vägar samt infrastruktur för VA och fiber inom planområdet samt bekostar fastighetsbildning hos Lantmäteriet. Fjätervålen AB ansvarar för nödvändiga tillstånd och infrastruktur och dricksvattenförsörjning inom planområdet.

5.1.5 Huvudmannaskap

Kommunen är inte huvudman för allmän plats.

Fjätervålen AB är huvudman för genomförande av detaljplanen då området rör fritidshusbebyggelse och att kommunen traditionellt överlåtitt huvudmannaskapet inom planer för Idre fjäll.

5.2 Fastighetsfrågor

Fem fastigheter samt en gemensamhetsanläggning, Älvdalen Lillfjäten GA:1, vilken hanteras av Fjätervålens Samfällighetsförening ingår i planområdet.

Fastigheterna är Lillfjäten 5:7, Lillfjäten 5:6, Lillfjäten 5:280, Lillfjäten 5:230 och Idre Kronpark 2. Delar av Lillfjäten 5:7 kommer inom ramen för detaljplanarbetet att regleras in i 5:280, se även punkt 4.5 ovan.

Övriga delar av Lillfjäten 5:7 och 5:6 och 5.230 som omfattas av planområdet föreslås planläggas som allmän plats för gata och kvartersmark för skidområde N₁.

Ytterligare fastighetsbildningsåtgärder kommer att ske i huvudsak enligt strukturplanens kvartersbildning. Ytterligare fastighetsbildning inom kvarteren planeras för framtida byggnation.

Lantmäterirättsliga åtgärder för gemensamma anläggningar samt infrastruktur kommer att utföras inom planområdet.

Infrastruktur samt ledningar inom planområdet kommer att förläggas i gemensamhetsanläggning och kommer att förvaltas av en framtida samfällighetsförening.

Fjätervålen AB ansöker och bekostar erforderlig fastighetsbildning och lantmäterirättsliga åtgärder hos Lantmäteriet.

En befintlig angöringsgata mellan Fjätervålsvägen och bebyggelseområde söder om vägen föreslås stängas av och ersättas med anslutning till Mosippestigen.

5.3 Ekonomiska frågor

Kostnader som uppkommer för planens genomförande bekostas av exploitören.

5.4 Tekniska frågor

Projektering för överföringsledning för avlopp genomförs av Fjätervålen AB och ÄVA och beräknas vara färdig i januari/februari 2023. Verksamhetsområdet för spillvatten förslås härmed utökas fram till förbindelsepunkt i planområdet.

Projektering och utförande av dricksvattenförsörjning påbörjas när detaljplan vunnit lagakraft och utförs samt bekostas av Fjätervålen AB.

Projektering och utförande av elledningar utförs av Ellevio och påbörjas när detaljplanen vunnit laga kraft.

6 Medverkande

Framtagande av planhandlingar

Anna Hammarbäck, SAR/MSA, AIX Arkitekter

Karl von Schmalensee, FPR/MSA, AIX Arkitekter

Emma Campbell, miljökonsult, Sweco

Magdalena Nääs, genomförandefrågor, Serneke Sverige

Handläggare för Älvdalens kommun

Johan Olsson, Planarkitekt

7 Bilagor

Bilaga 1. Miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga 2. Naturvärdesinventering

Bilaga 3. Geoteknisk undersökning

Bilaga 4. Dagvattenutredning

Bilaga 5. Rennäringsanalys

Bilaga 6. Trafikalstringsanalys

Bilaga 7. Arkeologisk utredning